

SUSTENABILITATEA ÎN LUMEA FASHION

Elena BOGACI^{1*}

¹Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Textile Și Poligrafie, departamentul "Design și Tehnologii în Textile și Poligrafie", grupa DVI-171, Chișinău, Moldova

*Autorul corespondent: Bogaci, Elena, elena.bogaci@dv.utm.md

Rezumat. *Sustenabilitatea reprezintă una din tendințele globale în ultimul timp. Moda reprezintă domeniul pentru care acest concept este foarte actual. Industria ușoară ocupă locul doi după poluarea mediului, necesită măsuri radicale care să oprească procesul de poluare. În mai multe țări oamenii conștienți propun soluții pentru problema creată, accent se pune pe folosirea îmbrăcăminte confecționate din materiale naturale. Noi ca consumatori trebuie să susținem producătorii de haine eco astfel contribuind la micșorarea poluării mediului.*

Cuvinte cheie: *poluare, moda rapidă, moda lentă*

Introducere

Industria modei este a doua cea mai poluantă industrie din lume, după industria petrolului. De câțiva ani toată lumea vorbește despre sustenabilitate, iar coloșii din industria modei par și ei dispuși să facă niște compromisuri. Hainele comercializate în magazine conțin cifre alarmante despre resursele folosite și emisiile nocive din producția de textile. La fel de înspăimântătoare sunt și poveștile despre exploatarea muncitorilor din lumea a treia, mulți dintre ei copii, de condițiile inumane de lucru și de pericolul la care sunt expuși aceștia. Îmbrăcămintea fabricate în țări sărace precum China, India, Cambodgia, Indonezia, contribuie din plin la această poluare, majoritatea materialele fiind vopsite cu ajutorul unor produse chimice dăunătoare mediului, dar și sănătății [1].

Moda rapidă

Moda rapidă reprezintă fenomenul apărut în aproximativ ultimii 25 ani. Aceasta reprezintă consumul mare de piese vestimentare, datorită faptului schimbării rapide a trend-urilor în modă. Trendurile se schimbă de la un sezon la altul, astfel apare producție de calitate joasă și în abundență la confecționarea căror sau folosit coloranți chimici dăunători mediului, dar și sănătății omului. Articolele vestimentare nu sunt purtate mai mult de un sezon, iar hainele deteriorate nu se mai repară ci se aruncă la gunoi sau în boxele de colectare a hainelor. Oamenii consumă mai mult decât este nevoie, din această cauză crește cantitatea deșeurilor pe locuitor.

Ana Moca Grama in revista "Green Report" scrie că "industria textilă contribuie la poluarea oceanelor cu aproximativ 1.4 milioane de trilioane de fibre de plastic din cauza utilizării fibrelor sintetice cum ar fi poliesterul, acrilicul și nailonul".

Dana Thomas spune in cartea sa „Fashionopolis ” că "Moda rapidă este,, o afacere murdară, fără scrupule, care a exploatat oamenii și Pământul deopotrivă". A decimat forța de muncă în țările dezvoltate, drepturile omului în țările în curs de dezvoltare și calitatea mediului înconjurător“. Cercetatoarea Kate Fletcher spune în revista "The ecologist" că „Fast –Fashion nu se referă la viteză, ci la lăcomie: a vinde mai mult-a câștiga mai mulți bani"[2].

Faimosul documentar The True Cost pe Netflix ne relatează despre muncitorii din Bangladesh care sunt exploatați prin muncă având salarii foarte proaste (exemplu India 3 \$ pe zi) în condiții mizerabile și periculoase.

Moda lentă

Un antidot al stil de mare viteză „Fast –Fashion” este „moda lentă” sau slow fashion. Ea nu este bazată pe timp, ci bazată pe calitate. Este o imagine a unui viitor diferit care oferă încrederea in ziua de mâine cu locuri de muncă permanente, cu ore regulate și oportunitate de promovare. Slow fashion- îmbrăcămintea de modă lentă este alcătuită din materiale de înaltă

calitate, care se poartă pe tot parcursul anului și nu iese niciodată din stil. Așa cum bine zicea marea legendă a modei, Yves Saint Laurent „Moda rămâne, stilul este etern”.

Situația se schimbă în ultimii ani spre bine. În lumea modei încep din ce în ce mai mult să vorbească despre susținabilitate. La nivel global susținabilitatea în modă, a devenit un concept ce prevede așa acțiuni ca reducerea deșeurilor, consumul rațional și eficient a resurselor, înlocuirea materiilor prime toxice cu cele de proveniență naturală. Pe ordinea de zi a designerilor de modă stă protejarea mediului. Problema gestionării deșeurilor textile este actuală și prioritară la nivel global și național. Ea a apărut ca urmare a indiferenței omului față de natură. Dar cantitatea acestora poate fi micșorată în urma prelucrărilor deșeurilor și obținerii noilor resurse. Experiența internațională indică asupra faptului că, în prezent, prevenirea generării și gestionarea deșeurilor este prioritară, și evidențiază legătura dintre utilizarea eficientă a resurselor pe de o parte și generarea și gestionarea deșeurilor pe de altă parte. Nu există metode care să poată rezolva totul dintr-o dată. Dar putem începe să creăm haine, gândindu-ne cum să nu le aruncăm.

„Deja există fashion show-uri la care se prezintă, în exclusivitate, ținute create din materiale reciclate. Un exemplu este cea de a 27-a ediție a Kazakhstan Fashion Week 2020, eveniment desfășurat în perioada 29-31 octombrie 2019, care a avut ca slogan: „REduce. REcycle. REuse.” (în traducere, „Reduce. Reciclează. Refolosește”)[3]. Evghenii Hudorojcov și Constanzia Yurashko sunt doi creatori de modă din Moldova care au fost apreciați de publicul de la Paris Fashion Week 2020 și London Fashion Week 2020 care creează colecții vestimentare bazate pe principiile susținutității.

În unul de interviuri Constanzia Yurashko la întrebarea ”Ce impact are susținabilitatea în colecțiile dumneavoastră?” a răspuns: ”Pentru mine, la fel, „sustenabilitatea” nu este o provocare, deoarece acum patru ani, când mi-am lansat propriul brand, am decis să pun accent pe calitatea produsului. Hainele pe care le creez au o durată de viață mai lungă decât un sezon. Am o viziune care nu ține cont de anotimp sau de tendințele modei. Și apoi, în prezent, nu am nici echipă suficient de mare, astfel încât să pot lansa cel puțin două colecții anuale”[3].

La aceeași întrebare Evghenii Hudorojcov a remarcat ”Nu este o presiune, ci mai degrabă conștientizarea unei realități. Nu ne putem ascunde după deget. Respirăm aer poluat, consumăm hrană de proastă calitate, a devenit și mai simplă comercializarea produselor de proveniență îndoielnică, prin intermediul magazinelor online. Eu sunt împotriva Mass Market-ului, prefer Timeless Fashion, adică moda atemporală. Tendințele cer 4-6 colecții pe an, dar eu lansez doar două. Nu cred în tendințe și refuz să le urmez, pentru că acestea sunt făcute doar ca să se consume cât mai mult. Eu prefer să îmi urmez doar propriul stil”[3].

Concluzie

Moda este o industrie frumoasă și necesară oamenilor. Ea contribuie la exprimarea identității, dar să nu uităm la efectele ei negative asupra mediului și sănătății omului. Noi trebuie să educăm în oameni consumul rațional, folosirea materialelor eco și să susținem designul autohton care contribuie la dezvoltarea modei sustenabile.

Conducător: Olga SUGAC, conf. univ., dr.

Referințe

1. DOER, Zece idei prin care poți susține moda sustenabilă [online], [accesat 17.03.2020]. Disponibil: <https://doer.ro/10-idei-prin-care-poti-srijini-moda-sustenabila/>.
2. ECOLOGIST [online], [accesat la data de 10.12.2019]. Disponibil: <https://theecologist.org/2007/jun/01/slow-fashion>.
3. #Diez, Sustenabilitatea în industria modei, utopie sau realitate [online], [accesat 3.17.2020]. Disponibil: <https://diez.md/2020/01/11/foto-sustenabilitatea-in-industria-modei-utopie-sau-realitate-experienta-designerilor-evghenii-hudorojcov-si-constanzia-yurashko/>.